

КОМПАНІЇ-ЗОМБІ: СУЧАСНІ ЕКОНОМІЧНІ ТЕНДЕНЦІЇ

Юрій Олексійович Стусь
Університет економіки та права "КРОК"
здобувач ступеня магістра (кафедра
національної економіки та фінансів)

У сучасній економіці, поняття компаній-зомбі виявляється ключовим для розуміння динаміки та стійкості підприємницького середовища. Це явище, де підприємства утримуються на плаву завдяки постійній фінансовій підтримці, не продукуючи прибуток або не відображаючи стійкості у власній діяльності, залишає величезний слід на економічній ландшафті.

Компанії-зомбі є більш ніж просто підприємствами з фінансовими труднощами; вони стають справжнім викликом для стійкості ринку та ефективності фінансових систем. Їхня нерегулярна діяльність породжує ризики, які варто детально дослідити, щоб розуміти їхній вплив та ефективно керувати цим явищем.

Компанії-зомбі - це не лише проблема ефективності підприємств, а й фактор, що впливає на загальну стабільність економіки. Розуміння їхньої природи, функціонування та можливих наслідків важливе для створення стратегій мінімізації ризиків та підтримки стійкого розвитку економічного середовища.(1)

Визначення компаній-зомбі базується на кількох ключових критеріях, що відображають їхню фінансову нестабільність та непродуктивність у контексті ринкової конкуренції:

- **Високий рівень боргу та низька прибутковість:** Ці два аспекти є основними ознаками компаній-зомбі. Підприємства з великим відсотком боргів у порівнянні зі своїм прибутком можуть стати вразливими у випадку змін на ринку чи економічних труднощів.

- **Нестабільність у діловій діяльності та низька рентабельність:** Компанії-зомбі можуть мати непостійність у виробництві або продажу товарів та послуг, а також неспроможність генерувати прибуток впродовж тривалого періоду часу.

- **Ефективність управління ресурсами:** Аналіз ефективності управління активами та ресурсами підприємства дозволяє виявити

некерованість або неефективне використання ресурсів, що може свідчити про проблеми у внутрішній структурі компанії.

• **Аналіз ліквідності та платоспроможності:** Виявлення проблем у ліквідності та платоспроможності може свідчити про те, що компанія не в змозі оплатити свої зобов'язання вчасно, що загрожує її фінансовій стабільності.

• **Аналіз динаміки та трендів:** Слід також аналізувати динаміку фінансових показників протягом тривалого періоду, щоб виявити тенденції у фінансовій поведінці підприємства.(2)

Компанії-зомбі є серйозною загрозою для економіки з кількох причин. По-перше, вони спотворюють конкурентний ландшафт, бо утримуються на ринку завдяки фінансовій підтримці, незважаючи на їхню неефективність. Це пригнічує потенційно більш прибуткові та ефективні підприємства, які можуть бути вилучені з ринку.

По-друге, компанії-зомбі можуть порушити розподіл ресурсів. Фінансові ресурси, які спрямовуються на підтримку таких підприємств, могли б бути використані для стимулювання інновацій та розвитку більш перспективних галузей.

Третя загроза полягає в їхньому впливі на фінансову стабільність. Компанії-зомбі можуть стати причиною системних ризиків, оскільки їхня фінансова нестабільність може поширитися на інші сектори економіки, особливо якщо це стосується фінансових установ та кредитних установ. (3)

Загалом, компанії-зомбі створюють системні ризики для економіки, порушуючи конкурентність, розподіл ресурсів та загрожуючи фінансовій стабільності. Їхня присутність потребує уважного аналізу та ефективних стратегій регулювання для забезпечення стійкості економіки.

Основні механізми управління компаніями-зомбі в сучасних умовах:

- реорганізація стратегії та бізнес-моделі. Наявність гнучкого підходу до зміни стратегії дозволяє компаніям-зомбі адаптуватися до змін на ринку. Це може включати перегляд цільових аудиторій, розширення або скорочення ліній продуктів та пошук нових сегментів ринку;

- фінансова реструктуризація. Цей механізм полягає у перегляді умов кредитів, переговорах з кредиторами, реорганізації боргів або перенесенні заборгованості для полегшення фінансового тиску на компанію;

- розробка ефективних керівницьких рішень. Управління компаніями-зомбі вимагає сміливості в ухваленні рішень. Це включає не тільки перегляд бізнес-стратегій, а й оцінку довгострокових наслідків прийнятих рішень;

- управління ризиками. Ретельний аналіз фінансових показників та визначення ризиків дозволяє вчасно реагувати на них та уникати подальших проблем. Ефективне управління ризиками може зменшити вразливість компанії-зомбі перед непередбачуваними викликами.

- оптимізація управління кадрами. Адекватне управління персоналом та залучення кваліфікованих керівників може допомогти впроваджувати нові ідеї, покращувати продуктивність та здійснювати розвиток в умовах великого фінансового тиску;

- створення механізмів моніторингу та контролю. Ретельний контроль за фінансами та продуктивністю допомагає вчасно реагувати на проблеми та впроваджувати корективні заходи для покращення ситуації. (4), (5)

Ці механізми управління взаємодіють між собою, надаючи комплексний підхід до управління компаніями-зомбі та спрямовані на відновлення їхньої стійкості та конкурентоспроможності в економічному середовищі.

Висновок полягає в тому, що ефективне управління компаніями-зомбі вимагає комплексного підходу та прийняття конкретних заходів з урахуванням їхньої фінансової нестабільності. Це допоможе не лише вирішувати поточні проблеми, а й забезпечить їхню стійкість та конкурентоспроможність у майбутньому.

Ключові слова

компанії-зомбі; загрози; фінансова стабільність

Цитування

1. Рубін Ю. Б. Конкурентний статус учасників ринку // Сучасна конкуренція. – 2016. – Т. 10. – № 1 (55). – С. 108–143.
2. Кочетков Є. П., Богуславська Є. Існування «зомбі-компаній» в економіці: користь чи шкода та яка роль інституту банкрутства? // Журнал економічних досліджень. – 2018. – № 7. – С. 1–11.
3. <https://psm7.com/uk/articles/kompanii-zombi-kak-ix-raspoznati-pochemu-oni-vredyat-ekonomike.html>

4. <https://uk.wikipedia.org/wiki/> (Дата звернення 17.11.23)